

Bruselj, 7. december 2016
(OR. en)

**Medinstitucionalna zadeva:
2013/0140 (COD)**

**10755/16
ADD 1**

**AGRI 381
VETER 66
AGRILEG 103
ANIMAUX 19
SAN 286
DENLEG 65
PHYTOSAN 18
SEMENCES 9
CODEC 985**

OSNUTEK UTEMELJITVE SVETA

Zadeva: Stališče Sveta v prvi obravnavi z namenom sprejetja UREDBE EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA o izvajanju uradnega nadzora in drugih uradnih dejavnosti, da se zagotovi uporaba zakonodaje o živilih in krmi, pravil o zdravju in dobrobiti živali ter zdravju rastlin in fitofarmaceutskih sredstvih, ter o spremembi uredb Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 999/2001, (ES) št. 396/2005, (ES) št. 1069/2009, (ES) št. 1107/2009, (EU) št. 1151/2012, (EU) št. 652/2014, (EU) 2016/429 terin (EU)2016/2031 Evropskega parlamenta in Sveta, uredb Sveta (ES) št. 1/2005 in (ES) št. 1099/2009 ter direktiv Sveta 98/58/ES, 1999/74/ES, 2007/43/ES, 2008/119/ES in 2008/120/ES ter razveljavitvi uredb Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 854/2004 in (ES) št. 882/2004, direktiv Sveta 89/608/EGS, 89/662/EGS, 90/425/EGS, 91/496/EGS, 96/23/ES, 96/93/ES in 97/78/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter sklepa Sveta 92/438/EGS (Uredba o uradnem nadzoru)
– osnutek utemeljitve Sveta

I. UVOD

1. Komisija je 6. maja 2013 Evropskemu parlamentu in Svetu poslala navedeni predlog, ki temelji na členu 43(2), členu 114 in členu 168(4)(b) Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) (redni zakonodajni postopek)¹.
2. Evropski parlament (EP) je stališče v prvi obravnavi sprejel 15. aprila 2014². Evropski ekonomsko-socialni odbor in Odbor regij sta bila zaprošena za mnenji, ki sta ju predložila 16. in 17. oktobra 2013 oziroma 29. novembra 2013.
3. Skupna delovna skupina veterinarskih in fitosanitarnih strokovnjakov, Delovna skupina direktorjev veterinarskih uprav in Delovna skupina kmetijskih svetovalcev/atašejev so predlog obravnavale na 37 sejah pod okriljem več predsedstev.
4. Odbor stalnih predstavnikov (1. del) se je dogovoril o začetnem pogajalskem mandatu, ki ga je nato Svet 26. oktobra 2015 potrdil kot splošni pristop³. Ta mandat je bil spremenjen 18. maja 2016⁴ in 10. junija 2016⁵.
5. Po več tehničnih sestankih in neuradnih dialogih med luksemburškim in nizozemskim predsedovanjem sta sozakonodajalca v okviru desetega dialoga 15. junija 2016 dosegla začasni dogovor o kompromisnem besedilu, ki naj bi omogočil čim hitrejši dogovor v drugi obravnavi. Odbor stalnih predstavnikov (1. del) je 22. junija 2016 potrdil kompromisno besedilo⁶.

¹ Dok. 9464/13 + ADD1 +ADD 2.

² Dok. 8304/14.

³ Dok. 13242/15+ 13181/15 + 13209/15.

⁴ Dok.8121/16 + ADD1–ADD5.

⁵ Dok. 8346/16.

⁶ Dok. 10248/16 + ADD1.

6. Predsednik Odbora Evropskega parlamenta za okolje, javno zdravje in varnost hrane je 12. julija 2016 predsedniku Odbora stalnih predstavnikov poslal pismo, v katerem ga je obvestil, da bo – če bo Svet svoje stališče v prvi obravnavi sprejel v skladu z besedilom iz priloge k temu pismu – na plenarnem zasedanju priporočil, naj Evropski parlament v drugi obravnavi brez sprememb sprejme stališče Sveta, potem ko ga bodo pregledali pravniki lingvisti.
7. Svet je 10. oktobra 2016 dosegel politični dogovor o kompromisnem besedilu⁷.

II. CILJ

Splošni cilj predlagane direktive je poenostaviti in racionalizirati veljavni pravni okvir Uredbe (ES) št. 882/2004 ter pri tem uvesti enotno zbirko pravil, ki se bodo uporabljala za uradni nadzor v skoraj vseh sektorjih agroživilske industrije; v nekaterih sektorjih, na primer sektorju zdravja rastlin, rastlinskega razmnoževalnega materiala, živalskih stranskih proizvodov ali ekološke pridelave so trenutno v veljavi ločena pravila o nadzoru. Z uredbo naj bi tudi izboljšali učinkovitost uradnega nadzora v agroživilski industriji, ki ga izvajajo države članice, da bi tako omogočili hiter odziv v kriznih razmerah in obenem čim bolj zmanjšali obremenitev izvajalcev dejavnosti; uredba zato predpisuje, da je treba takšen nadzor izvajati nad vsemi izvajalci dejavnosti, in sicer glede na tveganje in ustrezno pogosto.

III. ANALIZA STALIŠČA SVETA V PRVI OBRAVNAVI

1. Splošno

Kompromisno besedilo, v zvezi s katerim je Svet dosegel politični dogovor, v celoti odraža dogovor, ki sta ga dosegla sozakonodajalca. Besedilo ohranja cilje predloga Komisije, hkrati pa upošteva najpomembnejše spremembe, ki jih je v prvi obravnavi sprejel Evropski parlament.

⁷ Dok. 12175/16 + ADD1.

2. Glavna vprašanja

a) Področje uporabe

Komisija je opozorila, da Uredba (ES) št. 882/2004 sicer določa splošni okvir za uradni nadzor v sektorjih zakonodaje o krmu in živini ter pravil o zdravstvenem varstvu živali in zaščiti živali, vendar pa sta uradni nadzor za namene zdravja živali (za domače in uvoženo blago) ter uradni nadzor ostankov veterinarskih zdravil iz zgodovinskih razlogov še vedno urejena ločeno. Prav tako je navedla, da v področje uporabe Uredbe (ES) št. 882/2004 niso bili vključeni nekateri sektorji, ki so povezani z agroživilsko verigo, in sicer sektorji zdravja rastlin, rastlinskega razmnoževalnega materiala in živalskih stranskih proizvodov, ampak so bile zanje vzpostavljene posebne sektorske ureditve. Zato je predlagala razširitev področja uporabe obstoječega pravnega okvira Uredbe (ES) št. 882/2004, tako da bi vključeval navedene sektorje, hkrati pa naj bi bilo pojasnjeno, da zajema ekološko pridelavo, zaščitene označbe porekla, zaščitene geografske označbe, zajamčene tradicionalne posebnosti in gensko spremenjene organizme (GSO).

Svet je menil, da je v tej fazi pre zgodaj, da bi v to uredbo vključili uradni nadzor nad rastlinskim razmnoževalnim materialom, saj je treba počakati na nov predlog Komisije o rastlinskem razmnoževalnem materialu. Strinjal se je z omejitvijo uradnega nadzora nad namerno sproščenimi GSO na tiste organizme, ki so v okolje sproščeni zaradi proizvodnje krme in živil, pa tudi z izključitvijo posebnega nadzora nad napravami za nanašanje pesticidov. Poleg tega je pojasnil, da bi bilo treba to Uredbo – čeprav naj se ne bi uporabljala za preverjanje skladnosti z Uredbo (EU) št. 1308/2013 (skupna ureditev trgov kmetijskih proizvodov) – uporabljati, kadar so pri pregledih, opravljenih na podlagi člena 89 Uredbe (EU) št. 1306/2013, ugotovljene goljufive ali zavajajoče prakse v zvezi s tržnimi standardi.

b) Financiranje uradnega nadzora

Komisija je v svojem predlogu sicer ohranila sedanje splošno načelo, v skladu s katerim morajo države članice dodeliti ustrezna finančna sredstva za uradni nadzor, vendar pa je hkrati predlagala, da bi sedanje obvezno pobiranje pristojbin le od nekaterih nosilcev živilske dejavnosti razširili na vse izvajalce dejavnosti na področjih, ki jih zajema ta uredba. S tem naj bi v celoti pokrili stroške izvajanja uradnega nadzora v vseh sektorjih, obenem pa omogočili izjeme za mikropodjetja. Komisija ni predlagala ohranitve sedanjih fiksnih ravni za obvezne inšpekcijske preglede izvajalcev dejavnosti, ki se ukvarjajo z proizvodnjo mesnih, ribiških in mlečnih proizvodov, ter za odobritev obratov za krmo in (večino) nadzora na mejah. Namesto tega je predlagala, da bi te ravni določile države članice na enoten in pregleden način.

Svet je menil, da področja uporabe sistema obveznih pristojbin ni treba spreminjati in da bi bilo treba sedanje fiksne ravni ohraniti, saj je sistem na splošno zadovoljiv. Kljub temu se je strinjal, da bi morale države članice, ki bi namesto fiksnih ravni želele obračunavati pristojbine na ravni nastalih stroškov, upoštevati usklajena pravila o kritju in načinih izračunavanja stroškov. Prav tako se je strinjal, da bi bilo treba od držav članic zahtevati večjo preglednost pri izračunavanju, pobiranju in določanju pristojbin ali dajatev ter glede posvetovanj z ustreznimi deležniki.

c) Vloga uradnega veterinarja

Komisija je predlagala prožen pristop, ki bi državam članicam omogočal, da imenujejo osebje, ki je po njihovem mnenju najboljše usposobljeno za izvajanje uradnega nadzora, morale pa bi poskrbeti za ustrezno usposabljanje vsega osebja.

Svet se je strinjal, da bi morale države članice zaradi učinkovitega organiziranja uradnega nadzora imeti diskrecijsko pravico, da določijo najustreznejše osebje za izvajanje takega nadzora, pod pogojem da zagotovijo visoko raven varovanja zdravja ljudi, živali in rastlin ter dobrobiti živali v celotni agroživilski verigi in da izpolnijo mednarodne standarde in obveznosti.

Vendar pa je menil, da bi bilo treba od držav članic zahtevati, da se v določenih primerih, v katerih so za zagotovitev verodostojnih rezultatov uradnega nadzora potrebna specifična znanja in spretnosti (na primer v primeru živih živali ter mesa in nekaterih drugih proizvodov živalskega izvora), obrnejo na uradne veterinarje. Po mnenju Sveta to ne bi smelo posegati v možnost držav članic, da tudi v primerih, v katerih to v skladu s to uredbo ni potrebno, uporabijo uradne veterinarje – tudi za uradni nadzor nad perutnino in lagomorfi – ali druge posebej določene osebe.

d) Delegirana in izvedbena pooblastila

Predlagani akt bo zasnovan v obliki okvirne uredbe, s katero bo Komisija pooblaščen, da z delegiranimi in/ali izvedbenimi akti določi znatno število podrobnosti te uredbe. Svet je med obravnavo posebna pozornost namenil predlaganim pooblastilom za Komisijo. Načelu okvirne uredbe sicer ni nasprotoval ali ga spremenil, je pa preoblikoval precej členov, da bi bolje omejil pooblastila Komisije.

Poleg tega je glede določb o posebnih dodatnih pravilih o uradnem nadzoru na specifičnih področjih (členi od 18 do 27), tj. proizvodnji mesa za prehrano ljudi, dobrobiti živali, fitofarmaceutskih sredstev ali zdravju živali, v temeljni akt vključil številne bistvene elemente in omogočil dodelitev ustreznih pooblastil Komisiji.

Da bi zagotovili, da bodo nekateri „ključni“ delegirani in izvedbeni akti, ki so potrebni za ustrezno izvajanje te uredbe, sprejeti pred dnevom, na katerega se bo začela izvajati, bi bilo treba uvesti prehodna obdobja. S tem bi zagotovili, da bi se sedanje določbe uporabljale, dokler Komisija ne bo sprejela navedenih aktov, ki jih bodo nadomestili. To bi bilo treba storiti čim prej, najpozneje pa v treh letih po dnevu začetka izvajanja uredbe. S tem bi preprečili vrzel, Komisija pa bi imela dovolj časa za pripravo teh aktov.

e) Prijava kršitev

Svet se je na izrecno zahtevo Evropskega parlamenta strinjal, da se v to uredbo vključijo določbe, v skladu s katerimi bodo države članice morale imeti vzpostavljene mehanizme, ki bodo omogočali prijavo dejanskih in morebitnih kršitev te uredbe, spremljanje nadaljnjih ukrepov na podlagi takšnih prijav in zaščito oseb, ki prijavijo kršitev, pred povračilnimi ukrepi, diskriminacijo ali nepravilno obravnavo (člen 140).

IV. SKLEP

Stališče Sveta v prvi obravnavi v celoti odraža dogovor, ki sta ga dosegla zakonodajalca, kot je bilo potrjeno v navedenem pismu predsednika Odbora Evropskega parlamenta za okolje, javno zdravje in varnost hrane, poslanem predsedniku Odbora stalnih predstavnikov dne 12. julija 2016. Svet je s sprejetjem političnega dogovora 10. oktobra 2016 navedeni dogovor nato tudi odobril.
